

INTERVJU: MIJO KOVAČIĆ: "Moja Zaklada u Basaričekovoj u Zagrebu"

naiva

naiva

Galerija **Mirko Vukobratović**
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
HR, Zagreb, Trsničkova 14, www.naiva.hr

HDNU Glasilo Hrvatskog društva naivnih umjetnika

Godina 1, broj 1, Zagreb, jesen 2014.

Izlazi tromjesečno

Cijena 15 kn

*Ivan Lacković - Croata: (1931-2004)
izložba 2014. u spomen na 10. obljetnicu*

str.5

*Obilježena
100. obljetnica
rođenja Ivana
Generalića
1914. - 2014.*

str.16, 27 **naiva**

*Gdje je zbirka
Lutajućeg
Reportera?*

str.30 ➔

Gerhard Ledić (1926-2010)

Croatian Naive Art
Gallery, Mike Virius
www.hd-naiva.hr

naive art

U prvom broju donosimo ...

Impresum

Nakladnik: Hrvatsko društvo naivnih umjetnika - HDNU
Tkalčićeva 14
10 000 Zagreb
Hrvatska, EU
www.hd-naiva.hr
email: galerija@hi.t-com.hr
croatianaiveart@gmail.com
Tel. ++ 385 1 4813 730
Mob. ++385 98 646 801
IBAN: HR752360000-1101578162
OIB: 23200766534
MB: 3226239

SWIFT/BIC: ESBCHR22
Jadranski trg 3A
51 000 Rijeka, Croatia, EU
IBAN: HR412402006-1100692725

Naiva - Glasilo Hrvatskog društva naivnih umjetnika

Glavni i odgovorni urednik:

Igor Mukić

Novinari: Mihić Dubravko, Mladen Pavković, Sanja Perić, Mladen Trbnikar, Drago Živković, Ivica Kruščić, Zdeslav Draženović, Marko Buković

Lektura i redakтура:
Lektor.com.hr

Fotografije: Ines Igreg, Igor Mukić, Mladen Kos

Dizajn: Igor Mukić

Suradnici: Tomo Kralj, Ivona Kočiša, Đurđica Kos, Perić Mladen, Drago Lojen, Miona Muštra, Tvrtko Klarić, Zrinka Pillauer-Marić

Marketing: Mislav Vučetić

Tisak: Printera grupa d.o.o.

Naklada: 1000 komada
ISSN 1849 5753

⇨ **str. 22 ...u spomen...**

Josip Generalić - 2014.
(1936-2004) - Deseta obljetnica i sjećanje na jednog od najvećih hrvatskih slikara klasika naive iz obitelji Generalić

str. 25

U planu je sanirati vlagu u galeriji "Mirko Virius" i urediti i obnoviti sanitarni čvor koji curi

str. 29

"Lutajući Reporter": Gdje je zbirka umjetnina novinara i kolekcionara pokojnog - Gerharda Ledića?

3 Sadržaj

4 Likovni info: Pregled s izložaba članova HDNU-a

11 Riječ kritike: *Miona Muštra*

14 Slikarske kolonije: *Ljubuški 2014.*

Događaj jeseni: U Galeriji naive u Hlebinama otvorena izložba slika Ivana Generalića iz zbirke Petera Infelda

16 Velikani naive: *Ivan Generalić 100-ta obljetnica rođenja*

20 O nama: *Galerija "Mirko Virius"*

21 U gostima...*Hlebinska udruga*

24 *Osvrt na dodijeljena sredstva*

26 *Novi članovi HDNU-a - kipar Džeko Dubravko*

28 *U inozemstvu - Lone Villaume*

Intervju s umjetnikom: Mijo Kovačić str. 6

Napomena: Glasilo **naiva** izlazi četiri puta godišnje; u proljeće, ljeto, jesen i zimu.

naiva LIKOVNI INFO

Izložbu je otvorila Miona Muštra, povjesničarka umjetnosti i Igor Mukić, predsjednik Društva. Na slici su i slikari Branko Udiljak te Kamilu Vujčić i turistički vodič Vlado Ban

Proslavljen 50. rođendan HDNU-a

naiva

SRPANJSKA IZLOŽBA "DALMACIJA U ZAGREBU"

Sedmero slikara i dvojica kipara u galeriji "Virus"

Izložba - U galeriji "Mirko Virus" u srpnju ove godine održana je izložba "Dalmacija u Zagrebu" na kojoj je izlagalo devetero slikara i kipara iz Dalmacije. Slikari Ante Vukić, Vicko Buktenica, Anto Tadić, Anka Mateljan, Ante Pavišić, Damjan Šošić-Damo, Dinko Sule i kipari Ivan Bulić-Ićo i Andrija Vučković izložili su svoja djela pokazavši kako naivni izričaj ima uporište i u Dalmaciji na svoj osebujan način. Izložbu je otvorila pov. umj. Miona Muštra, a na otvorenju je nazočilo oko 50-ak posjetitelja. Najangažiraniji u ostvarivanju ove izložbe bio je splitski slikar Ante Vukić.

↓ VANDA BILINSKI - skulpture

"Dijalog s kamenom"

Izložba - Od 15. listopada u galeriji "Mirko Virus" HDNU-a izlagala je kiparica Vanda Bilinski. Predgovor katalogu napisao je Stanko Špoljarić, koji je ujedno otvorio Vandinu izložbu pod nazivom "Dijalog s kamenom", a nazočne je pozdravio u ime upravnog odbora Društva slikar Kamilu Vujčić. Izložbu je tu večer posjetilo oko 80-ak gostiju, a druženje se uzvanika, počevši od 19 sati, nastavilo do ponoći. Upriličen je bio i prigodan domjenak. Vanda Bilinski je po struci doktorica kemije, a povremeno radi u Švicarskoj. Svoje skulpture izrađuje uglavnom iz kamena. Izložba je bila otvorena do 30. listopada i bila je dobro posjećena na sveopće zadovoljstvo ljubitelja naivnog izričaja. (Z.D)

Slijeva: slikar Kamilu Vujčić, kiparica Vanda Bilinski i prof. Stanko Špoljarić na otvorenju Vandine izložbe "Dijalog s kamenom" u sjedištu HDNU-a u galeriji "Mirko Virus"

Na svečanom obilježavanju 50. godišnjice Društva galerija "M. Virius" bila je dupke popunjena s oko 100-tinjak članova. Nakon predstavljanja dvojezične monografije, objavljene povodom rođendana HDNU-a, upriličena je fina zakuska uz pratnju lokalnog klavirista ispred galerije

Proslava HDNU-a - Početkom ljeta ove godine Hrvatsko društvo naivnih umjetnika proslavilo je svoju 50-godišnjicu postojanja. Iako je tadašnji legendarni inicijalni sastanak osnivanja društva održan 19.VII.1963 godine u kući Ivana Lackovića u Zagrebu u Ilirskoj 10, tek je 8. travnja 1964. godine u Bastalčevoj brijanici u Petrinjskoj ulici u Zagrebu donesen prvi statut Društva. U proljeće 1965. godine ondašnji SUP donio je rješenje o dopuštenju početka rada Društva. Iz toga proizlazi da HDNU može slaviti 3 rođendana. Prvi je obilježen, drugi je proslavljen, a treći nas čeka 2015. godine. (Z.D.)

MONOGRAFIJA U IZLOGU

Knjiga - Dvojezična monografija koju je HDNU objavio ove godine, a povodom obilježavanja 50-godišnjice osnutka Društva, osvanula je i u izlogu knjižare Ljevak na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu. Ovaj uradak djelo je sedmero stručnjaka, a knjiga je prepoznata kao dobro štivo i ne čudi činjenica da su je otkupile mnoge knjižnice diljem Hrvatske. Nacionalna i sveučilišna knjižnica posjeduje 10-ak primjeraka raspodjeljenih po većim gradovima Hrvatske.

Izložba crteža *...Deset godina poslije...* Ivana Lackovića-Croate (1931-2004)

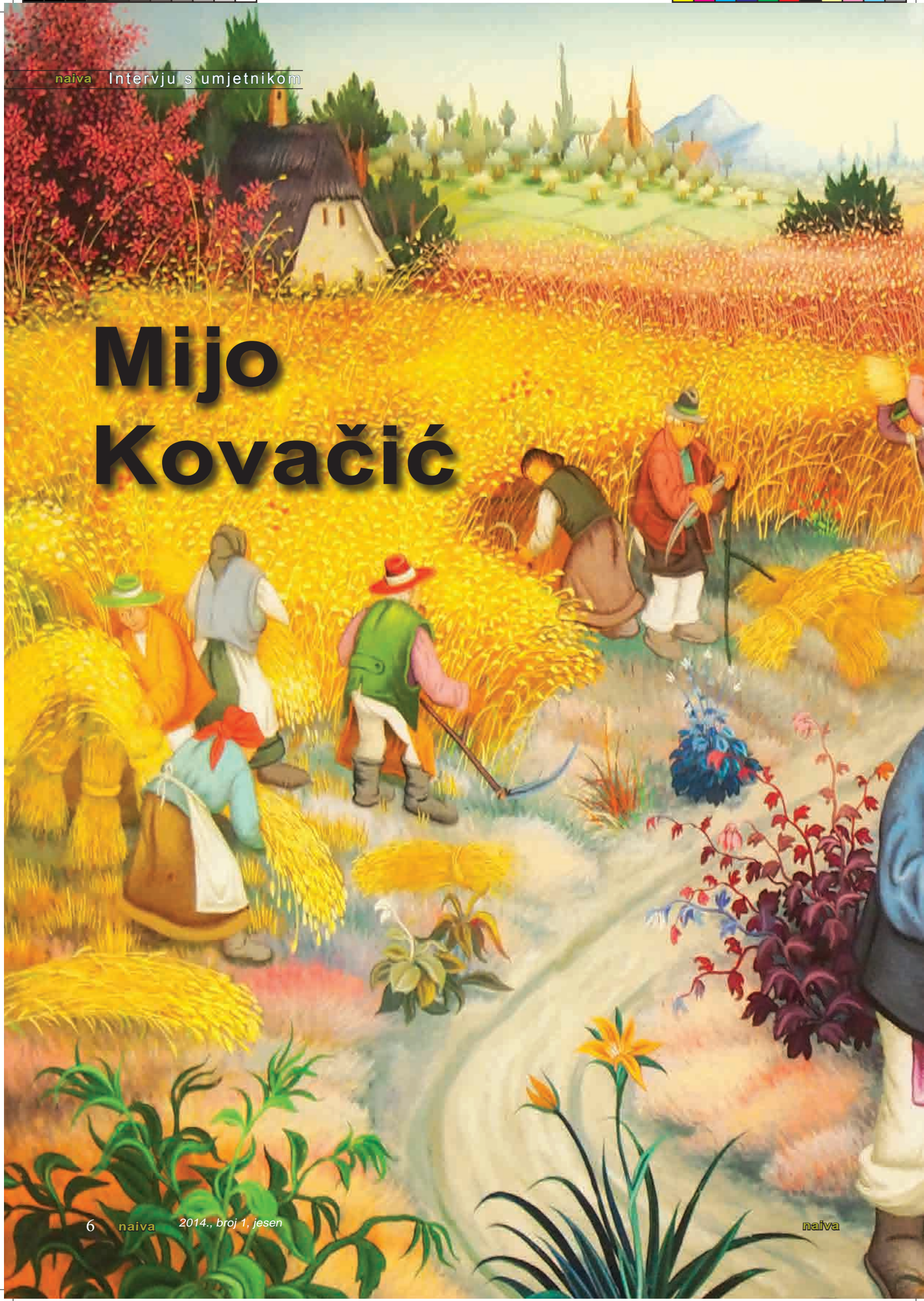

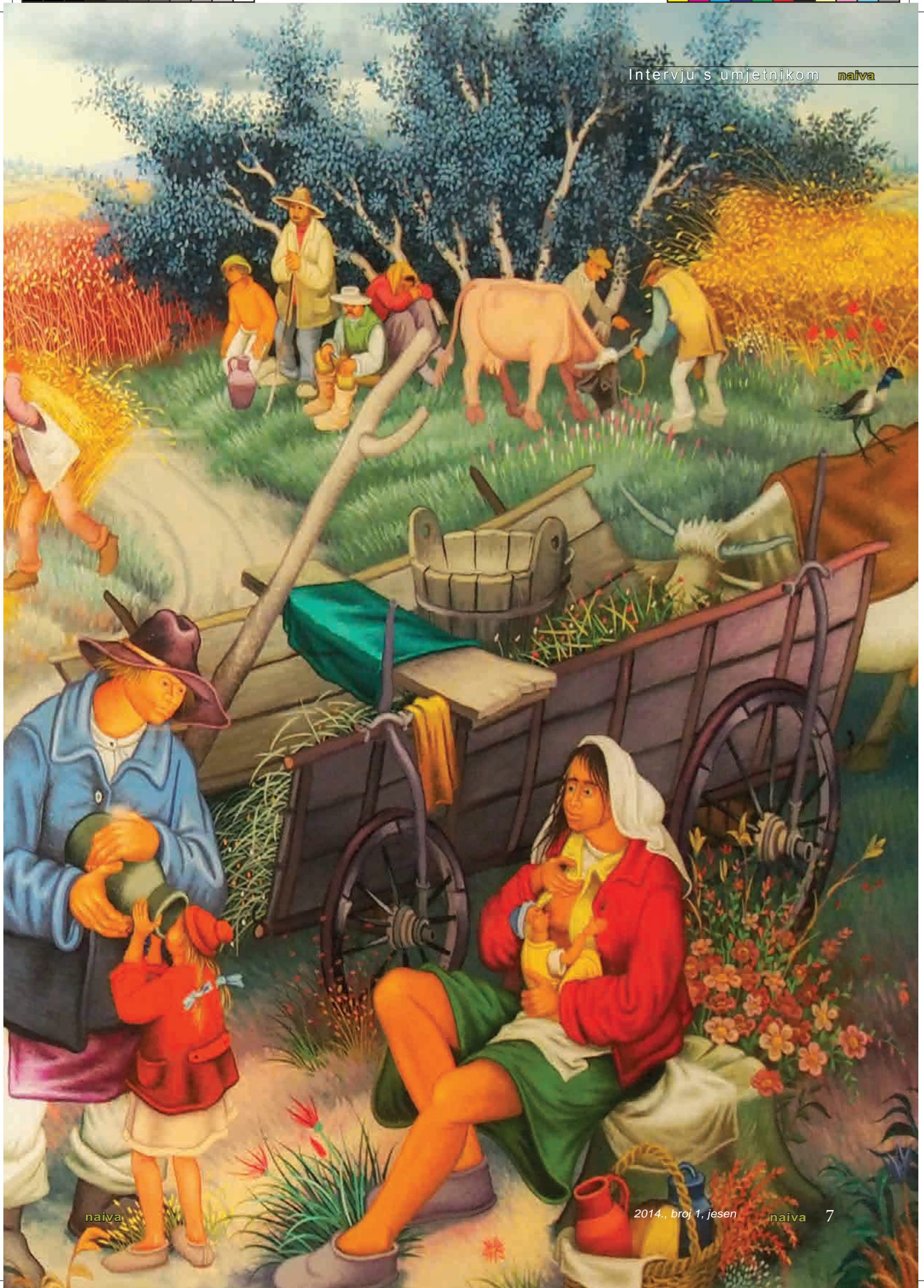
Na izložbi Lackovićevih crteža i bakropisa bili su nazočni i članovi Društva. Slijeva: Zlatko Tušek, Juraj Jonke, Katarina Krvarić, Miro Pintar i Branimir Udiljak. Izložba je bila otvorena od 2. - 10. listopada 2014. godine

Izložba - Ivan Lacković-Croata preminuo je 2004. godine. Taj eminentni umjetnik, zasigurno najistaknutiji i najplodniji crtač naivnog slikarstva na svijetu ostavio je iza sebe golemi opus, a poglavito u segmentu crteža. Na izložbi koja je upriličena na desetogodišnjicu njegove smrti HDNU je izložio 20 crteža, od kojih je bilo 5 akvareliranih te 11 bakropisa iz zaklade Bože Biškupića. Uglavnom je u tim djelima riječ o već prepoznatljivom Lackovićevu rukopisu uz iznimku bakropisa koji su još jednom pokazali svu Lackovićevu lakoću mašte kada je riječ o izražavanju kroz crtačke i srodne tehnike. Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti Miona Muštra. (Z.D.)

Mijo Kovačić

Kovačić kaže da do sada u svojem slikarskom opusu, koji traje vrlo uspješno više od 60 godina, nikada nije naslikao dvije jednake slike koje bi bile temeljene na istoj skici - predlošku

Mijo Kovačić jedini je živi naivni slikar za kojeg se smatra da ulazi u red velikana naivnog slikarstva. U svojoj 78. godini još uvijek nalazi snage uzeti staklo, kist i boje i slikati kao što je to nekad činio kada je svojim slikama fascinirao i publiku i likovnu kritiku

Napisao Zdeslav Draženović

S Mijom Kovačićem razgovarali smo u njegovom domu, u Gornjoj Šumi, malom zaseoku nadomak Đurđevca. Mijo živi sa suprugom Katicom u lijepo uređenoj kući u kojoj je i njegov slikarski atelje. Mijo i Katica imaju dvije udane kćeri, Mirijanu (52) i Draženku (48), a nerado se prisjećaju tragedije kad su izgubili sina Ivana u svojoj 27-go-

dini, koji je preminuo naglo u njihovoj obiteljskoj kući uslijed moždanog udara.

- Otkad se bavite slikarstvom?

- Počeo sam, još davne 1952. godine. Čuo sam tada za slikara Ivana Generalića, koj je živio tu blizu u Hlebinama, svega 10 km odavde. On je bio seljak kao i ja pa smo se kontaktirajući vrlo brzo sporazumjeli.

- Je li vas Ivan Generalić uputio u tajne

Slikar Mijo Kovačić predvodnik je molvarskog kruga (Molve) naivnih slikara i čelnik umjetničkog savjeta Hlebinske galerije naive

slikarskog zanata?

- Pa i nije baš. Uzeo je jednom prilikom svoju sliku na staklu i rekao mi "evo vidiš to ti je to". Nika-ko mi nije bilo jasno kako on to slika, a nakon toga mi je jedan njegov rođak rekao da on slika tako da najprije napravi skicu na papiru, takozvani predložak i onda s njega prenosi na staklo uljanim bojama. Onda smo se brzo prijateljili i on je znao u to vrijeme kojiput i do mene doći. Sjećam se da je Generalić tada 1954. godine imao veliku izložbu u Parizu.

- Kakav je bio vaš prvi susret s bojama i kistom?

- Prvi put sam kao tek punoljetni mladić kupio boje za farbanje plotova i drvenine. Mislio sam da se s njima može slikati. A onda mi je jedan profesor likovnog, koji je radio tu u osnovnoj školi, rekao da se slika slikarskim uljanim bojama i da moram ići po njih u Zagreb i da su skupe. Tako sam počeo slikati na staklu, ali i na platnu. To se nije sviđjelo mojem ocu.

- Koje boje danas koristite za svoje slike. Koristite li i sikative za brzo sušenje?

- Koristim samo laneno ulje, sikative ne koristim, a od boja rabim Schminke i Talensove boje.

-Kako gradite motive za vaše slike? Jeste li ikada crpli ideje iz monografija starih

holandskih majstora?

- Nisam nikada gledao u neke knjige kako slikaju drugi. Svoje ideje crpim iz svojeg sjećanja iz djetinjstva, tu gdje sam odrastao.

- Profesor Krsto Hegedušić jednom je prilikom rekao da su mnogi proslicali iz ekonomskih razloga. Je li to istina?

- Je to je točno. Bilo je i toga.

- Imali ste mnogo izložaba diljem svijeta. Teško je to sada sve i nabrojiti. Bili ste i kod Pape Pavla 6. na audijenciji čini mi se 1970. godine.

- Je, bio sam dvaput. A prvi put su bili Lacković, Večenaj i Rabuzin sa mnom. Poklonili smo Papi svaki po jednu sliku.

- A vaša prva izložba?

- E to je bilo 1954. godine u Koprivnici. Sjećam se da sam izlagao s Gažijem, Večenajem, Filipovićem, Generalićem...

- Što mislite o svojim kolegama slikarima, kakvi su majstori?

-Nažalost svi su pokojni. Dobar sam bio s Večenajem. Lacković je bio poseban, Rabuzin je specifičan, Skurjeni isto tako, ali svatko od nas ima svoj stil. Neki su mi bolji, a neki ne.

- Znete li da je primjerice Slavko Stolnik bio jedini naivni slikar "staklar" koji je sliku mogao završiti odjednom. Nije ih

radio u fazama, kao što to rade uglavnom svi naivni slikari jer se detalji moraju osušiti. Što kažete na taj Stolnikov "vratolomski" pothvat?

- Znam da je on tako radio, ali takav način slikanja smanjuje preciznost. Zato mu i jesu sve figure bile pomalo neuredne.

- Koje su dimenzije najveće slike koju ste napravili i koja je najveća cijena koju ste postigli prodavši jednu od svojih slika?

- Najveća je raspelo od 200x140 cm. Za tako velike slike koristim staklo debljine 6 mm. Ta slika je u stalnom postavu Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti u Zagrebu u Ćirilimetodskoj ulici br. 2. A za cijenu mojih slika teško je reći, mnogo sam slika prodao. Znam da sam za jednu prodanu sliku mogao tada kupiti manji stan u Zagrebu.

- Kakva je danas situacija na tržištu?

- Nakon Domovinskog rata sve je stalo, i više nije kao što je to nekad bilo. I cijene su malo pale. Ne prodaje se kao nekada.

- Ali vi uprkos tome i dalje slikate u vašim ozbiljnim godinama?

- Slikam da, ali ne kao nekad, možda 2-3 sata dnevno. Nekad sam radio po cijeli dan, a često i po cijelu noć kad je mir i tišina.

- Neki likovni kritičari drže da je naivna umjetnost u zalasku, zbog prezasićenja i hiperprodukcije. Smatrate li da je to točno i jeste li danas zamijetili radove kojeg od mlađih slikara - svojeg nasljednika ili nekoga za koga biste mogli reći da je mlada nada današnjeg naivnog slikarstva

u Hrvatskoj?

- Nažalost nisam vidio neko likovno djelo da me zaintrigira od mlađih naivnih umjetnika. Svi samo ponavljaju slike nas starijih majstora. Znam da mladima nije lako. Mislim kao da smo svi došli do zida. Ne vidim tko bi od tih mlađih slikara bio iznimno važan.

- A od kipara?

- Kipare ne poznajem, odnosno njihov rad mi je teško komentirati. Evo ovdje imam npr. jedno raspelo pok. kipara Đorđa Kreće. Evo ga. Zgodno je to. Nije to lako napraviti. Meštrović me posebno fascinirao svojim djelima.

- Otvorili ste i svoju zakladu u Basaričekovoj ulici u Zagrebu na Gornjem Gradu. To je mala lijepa galerija u kojoj su samo vaše slike. Koja je svrha te Zaklade budućići da u njoj ne prodajete svoja djela?

- Da otvorio sam svoju Zakladu radi promidžbe naivnog slikarstva ali i mojih radova.

- I na kraju recite izlažete li još uvijek sada kad ste malo boležljiviji, vidim da hodate otežano sa štakom?

- Je, noge me bole, ne krećem se kao nekad. A slike i dalje izlažem ako mogu doći na otvorenje, ali izlažem i na skupnim izložbama po sliku-dvije.

- I kod nas u galeriji "Mirko Virius" ste izlagali svoje slike 2011. godine. Biste li opet izlagali u našoj galeriji? Vi ste i dugogodišnji član HDNU-a?

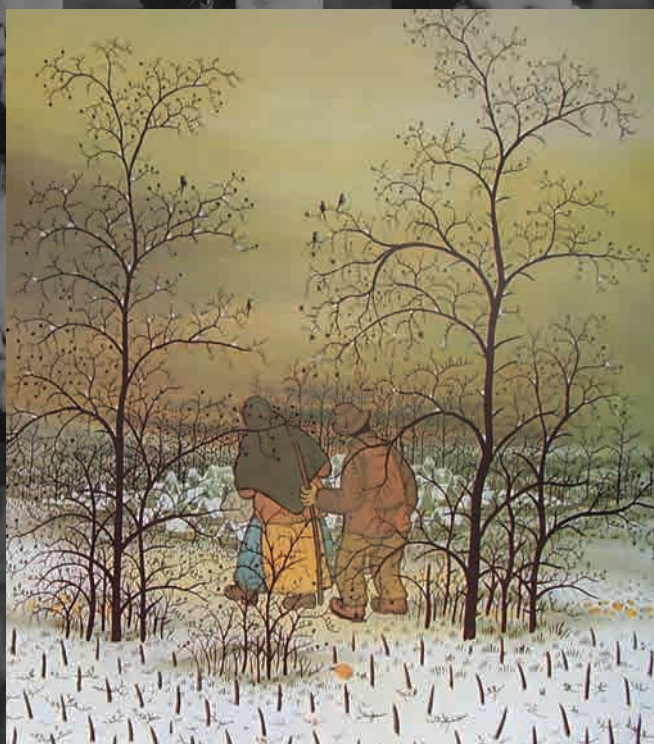
- Ako me zdravlje posluži mogli bismo možda za godinu-dvije organizirati moju izložbu. Je, član sam HDNU-a.

Zaklada Mije Kovačića, galerija u kojoj je izloženo 20-ak slika većeg formata na Gornjem Gradu u Basaričekovoj ulici oformljena je radi nastavka tradicije naivnog slikarstva i kako bi se sačuvalo djelo tog velikog samozatajnog i skromnog umjetnika

Ivan Lacković-Croata paradigmatska pripovijest o naivi

Napisala Miona Muštra

Biografija naivnog umjetnika svjetskog glasa nebrojeno je puta ispisana za njegova života. Iznimno produktivan stvaralac, Ivan Lacković-Croata stvorio je impozantno djelo, što brojeno množinom slikarskih ostvarenja, što mjereno svestranim rasponom slikarskih tehnika, materijala i medija kojima se služio: radio je crteže olovkom, tintom, flomasterom, često ih i kolorirao, radio je akvarele, slikao temperom, uljem, na platnu i na staklu. Golem je i njegov grafički opus, počevši od serigrafija, zatim linoreza, bakroreza, dizajna plakata i uporabnih predmeta do izrade kazališnih scenografija. Premda je Lackovićevo stvaralaštvo većim dijelom vezano za drugu polovicu njegova života, istaknimo nekoliko životopisnih detalja iz njegove mladosti, a zrelo razdoblje tek dozovimo u sjećanje, jer ono nije samo dio opće povijesti hrvatske umjetnosti, već je donedavna pripadalo našoj kulturnoj i socijalnoj svakodnevnici. I prije svega, biografija Ivana

Lackovića priča je koju valja ispričati od samoga početka jer su njegov život, streloviti uspon, međunarodno priznanje i slikarsko ostvarenje ispisali paradigmatiku pripovijest o zlatnom razdoblju hrvatske naivne umjetnosti, koja bi nam se danas, da nije tragova koje nam je umjetnik zavještao u čuvanje, mogla učiniti gotovo kao mit.

Ivan Lacković je rođen 27. prosinca 1931. godine u podravskom mjestu Batinjska, no matične su knjige zabilježile ovaj dolazak na svijet pet dana kasnije, bez slutnje da će ta sitna notarska omaška ikada izroniti iz anonimnosti životā podravskog kraja i kako će je bilježiti životopisi iz pera istaknutih stručnjaka za likovnu umjetnost. I doista, isprva nemamo mnogo toga ispričati: umjetnik je rano napustio školovanje kako bi skrbio za obitelj, stupio u brak i postao otac, bio je fizički radnik. Istina, zarana je osjetio stvaralački poriv da svoju neposrednu okolicu ukrasi ispoljenjem unutarnjeg svijeta imaginacije - tada sazdana iz pučkih pobožnosti, cvjetnih dekora i izmaštanih dalekih marina. Autentična ljudska želja da ostavi trag u prostoru i oplemeni svakodnevicu ipak je još daleko od vrsnih ostvarenja koje će ovaj životni put ispisati. Neke je rane stručne poticaje na slikarski rad primio već u zavičaju, no pravi je obrat otpočeo migracijom u grad, gdje je Lacković, premda prvenstveno ekonomski motiviran, odlučio slijediti i onaj nadahnuti, stvarateljski poriv za životnom realizacijom. Početkom 1960-ih, susret s Gerhardom Ledićem, i onaj koji će uslijediti, s Krstom Hegedušićem, nedvojbeno su imali odsudni značaj za Lackovićev streloviti uspon. No, odmaknemo li se načas od mitologizirajuće anegdotalnosti kojom se opisuju susreti iznimnih pojedinaca, razabrat ćemo kako su život, uspjeh i stvaralačko ostvarenje Ivana Lackovića-Croate zapravo sama paradigma naivističkog fenomena - proizašlog iz konjunktive modernističke potrage za izvornim izražajnostima, internacionalizacije društva koje je te izvornosti željelo i moglo plasirati, specifične tradicije poticanja narodne kreativnosti s korijenima u grupi Zemlja, i dakako, iznimne nadarenosti samoga umjetnika. I premda fenomen izuzetna uspjeha hrvatske naive u 20. stoljeću još čeka svoga autora, koji će ga

iz više perspektiva i sintezno obraditi, o samome našem umjetniku ispisano je zbilja mnogo. Znamo kako je na Hegedušićev poticaj doista počeo predanije slikati, kao i da su formalni utjecaji većim dijelom izostali, izuzevši tek rijetke kompozicije iz ovoga razdoblja (*Na pojilu*, 1963.). Lackovićovo slikarstvo već je zarana izmicalo maniri i naginjalo oslobođenju od folklornog dokumentarizma, opisivanja i nabiranja - od svakog prototipskog ustroja i tada već tendencioznih hlebinsko-zemljaških receptura. Karakteristična socijalno-kritička komponenta i formulaična naivistička izobličjenja također se rijetko pojavljuju; Lacković je već u ovom periodu odabrao samosvoju viziju zbilje - liričnu, fragmentarnu, lišenu patosa, pa i kada se ponavljao, činio je to iz vlastitih rješenja (mnogobrojni *Zimski krajolici*). Tematski se u ovo vrijeme još kretao u okviru naivističkih zadataki - to jesu bile seoske žanr scene i, najčešće, zimske vedute, ali koje su prikazivale neke nespecifične, opće krajolike, tihe, kontemplativne i nadasve lirične atmosfere. Kompozicije je već počeo graditi sumarno, a protagoniste predočavati neosobno, okrenutih leđa, kako odlaze od gledatelja i odbijaju zboriti, opirući se, pod slikarevom direkcijom, zacrtanoj naivističkoj retorici i preobilju naracije. Iako je slikao uljem i tradicionalno na staklu, Lacković je ipak najradije birao formalno najpročišćeniju od slikarskih tehnika - crtež, u kojemu je u konačnici proveo i svoje najradikalnije likovne eksperimente.

Sredinom 1960-ih Lacković se već otkriva kao vrstan umjetnik i estetizator ruralnog motiva. Ne našavši, ipak, isprva željenu

potvrdu u okrilju Galerije primitivne umjetnosti, koja je u to doba još imala epicentralno značenje za naivnog umjetnika, Lacković se s nekolicinom drugova odlučio na uspostavu vlastita strukovna autoriteta - društva naivnih umjetnika - na čijem je čelu i bio jedan kraći period. Transformacija podravskog poljodjelca i pismonoše iz nadarena amatera u međunarodno priznata umjetnika i istinsku zvijezdu naivističkog žanra već je bila otpočela. Iz godine u godinu Lacković je izlagao na rastućem broju smotri narodnog stvaralaštva, istodobno nižući samostalne izložbe i sudjelujući na velikim međunarodnim manifestacijama. Kritička recepcija njegova djela otprva je bila izuzetna; međunarodni autoriteti za naivistički izraz u njemu su prepoznali vješta crtača, čistih linija i izuzetne lakoće pokreta. Razabravši mogućnosti umjetničkog svijeta koji mu se rastvarao, kao i vlastiti slikarski potencijal, Lacković je koncem 1960-ih odabrao za sebe novi identitet - postao je profesionalni likovni umjetnik. Kraj 1960-ih i početak 1970-ih razdoblje je obilježeno plodonosnim počecima. Krenuo je u izradu prvih kazališnih scenografija, eksperimentirao s novim grafičkim tehnikama, a susretom s kolekcionarom Božom Biškupićem otpočela je jedna vrlo uspješna suradnja, u okviru koje će Lacković u narednih nekoliko desetljeća proizvesti zbirku grafičkih mapa, što samostalno, što u suradnji s književnicima, tematski u rasponu od posveta zavičaju (*Podravina*, 1985.) do egzistencijalističkih (*Qui sommes-nous?*, 1973.) ili ezoterijskih (*Zodijak i Planetarium*, 1974.). Daljnji tijek Lackovićevo životnog puta neprekinuti je niz afirmacija, susreta s drugim priznatim umjetnicima, likovno-kritičarskim autoritetima, državnici, odlazaka na međunarodna studijska putovanja, strukovnih likovnih priznanja - što kao nagrada na međunarodnim smotrama naivističkog stvaralaštva, što kao profesionalno-formalnih izazova koji su ga uputili izvan zacrtane brazde matičnoga žanra. Lacković je odgovarao na narudžbe za izradu vitraja, dizajnirao je kazališne plakate, poštanske marke, tapiserije, porculan i konačno, svečani zastor HNK u Zagrebu. Prepoznat već u vremenu koje je pretходило najplodnijem stvaralačkom razdoblju, bio je protagonist više monografskih izdanja, nekolicine dokumentarnih filmova i, dakako, nebrojenih izložaba.

Kako mnoge crtice iz kasnije faze umjetnikova života ni najširoj publici nisu nepoznanica, istaknimo tek ona značajnija mjesta s daljnjega Lackovićevo umjetničkog puta. U svojem likovno najostvarenijem razdoblju - sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća - Lacković je nastavio slikati (i) unutar naivistički zadana repertoara tema i motiva, no gotovo uvijek izvan lokalnih koordinata, bez naracije i prepoznatljivih poprišta. Eksperimentirao je s kompozicijom - od horizontalnih nizanja ritmički postavljenih motiva, do sve većeg sažimanja u jedinstvenu formu, horizontale je mijenjao vertikalama, da bi ubrzo otkrio sebi svojstvenu kompozici-

ju dijagonalnog isječka. Već u djelima s kraja 1960-ih izdigao je fragment i motiv na razinu teme (Stabla, 1968.) i othrvao se strahu od praznine - tako karakterističnom za naivistički senzibilitet. Otkrio je kako manje znači više, kako skicoznost nije nedovršenost, sve dok ruka vrsna crtača slici daje snagu izraza i zaokruženost kompozicije. Vještom linijom, lakoćom je ocrtavao energiju života, majstorskom ritmizacijom sažimao je obilje motiva, sjedinjavao vibrirajuće mnoštvo u živi pokret - sa svetkovina i maškara, plesova i pogreba - prikazivao je svaki seoski ditiramb i svaku bol značajem univerzalna ljudskog doživljaja, sentimenta neograničenog podnebljem.

Formalno ovladavši sintetičnom vizijom, Lacković crtač otisnuo se prema još jednoj slikarskoj avanturi, tako rijetkoj kada je riječ o naivnom umjetniku - okrenuo je leđa uporištu prepoznatljivog svijeta, pritom zadržavši koherenciju vlastita likovnog govora. Jednom riječju, otkrio je (iza)zov apstrahiranja forme. U ciklusima s kraja 1970-ih i 1980-ih - Raskoljenoj apokalipsi, Ninvi, Metamorfozama, Fantazmi, Ante portas i Kozmičkim vrtlozima - Lacković je oslobodio unutarnju logiku linija da bi u njima, i kroz njih, saplitaо motivske reference iz najraznovrsnije ikonografije: u kozmička prostranstva ucrtao je šarolik raspon znakova i simbola - od onih biblijskog podrijetla do praiskonskih biomorfa, izmaštanih insekata, demonskih i oniričkih bića i fantazamskih arhetipova što lebde u vrtlogu nesputane likovne fantazije. Dodirnuvši - premda nikad ne prešavši - granicu apstrakcije, u tim se crtežima ukazao kao vizionar forme, istraživač slobode linije, otkrivaatelj simbola i nedokučivih svemirskih prostranstava. Bila je to umjetnost velikih ambicija - izvan kanona apstraktnog slikarstva, ali realizirana, i tako bliska suvremenom likovnom senzibilitetu. Bez izvanjske reference, formalno imaginativan i tehnički ostvaren, osjetio je svoje pravo da luta i traga, istupi iz sigurnog ali sputavajućeg i usiljenog zagrljaja populističkoga žanra, napusti svoje povlašteno mjesto u njemu, opre se formalnim očekivanjima i podari nam neki novi likovni govor. Poput književnika kojemu je dopušteno tvoriti nove riječi u kakav idiolekt, i snažnije je slikarskoj osobnosti dozvoljena invencija forme, koja će u konačnici postati dijelom sveopćeg jezika oblika. Lacković je to svoje pravo dosegao, osvijestio i iskoristio, a to je možda najvažnija pohvala umjetniku uopće.

U cjelokupnu Lackovićevu djelu brojni su kritičari raspoznali odjeke šarolikog mnoštva poetskih izraza - od lirike do fantazmagorije, od melankolike do kozmogonijskih bljeskova - i dozvali svakovrsne reference - od srednjovjekovnog religijskog i renesansnog slikarstva, Brueghela starijeg, pa sve do njemačkog romantizma. Nadasve ipak, Lacković je ostvario samosvojan i prepoznatljiv izraz, kojim je uspio uobličiti svijet izvan i iznad žanrovskih konvencija. Izbjegao je zamku naivističkog epigonstva - repeticije (tuđega) uvježbanog recepta - radije ostavši odan vlastitoj viziji i

predajući se unutarnjem istraživanju forme. Slijedio je liniju svoje vrsne crtačke ruke i oblikovao idiosinkratičnu poetiku na razmeđi svojih dvaju identiteta - onoga podravskog seljaka i realizirana umjetnika kozmopolita.

Ivan Lacković-Croata napustio nas je 29. kolovoza 2004. godine, ostavivši za sobom izuzetno bogat fundus radova. Ipak, od smrti proslavljenog umjetnika malo je toga o njemu napisano. Premda je bibliografija tekstova i natuknica o Lackoviću - nastalih tijekom umjetnikova života - uistinu iscrpna, još uvijek čekamo na sveobuhvatnu monografsku obradu, kao i kritičku ocjenu cjelokupna rada - sada uz interpretacijski stimulativnu potporu vremenskog odmaka, kao i mogućnost izoštrenijeg pogleda na kontekst fenomenalna uspjeha hrvatske naive, u razdoblju života jednog od njezinih ključnih protagonista. Obljetnička izložba u Galeriji "Mirko Virius" omogućit će nam, zasad, jedan tek kratki susret s Ivanom Lackovićem. Ona je posvećta slikaru, lišena pretenzija na sveobuhvatnost i/ili kritičku reevaluaciju njegovih djela. Predstavlja djela u nekoliko medija i tehnika, iz zrele faze umjetnikova stvaralaštva, sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća. No, nesustavan odabir djela javlja nam se ovdje, paradoksalno, ne kao prijekor objektivnoj nemogućnosti prikaza šireg presjeka prebogata umjetnikova opusa, već kao pohvala množini i raznovrsnosti jednog stvaralaštva, iz kojega je i gotovo nasumičnim odabirom moguće razabrati reprezentativan odjek umjetnikove vizije. I prije svega, ova izložba želi biti poziv na ponovni pogled - i kritički i poetski - na djelo umjetnika koji je svojim životnim putem i stvaralačkim ostvarenjem idealno utjelovio apogejsko razdoblje svjetske naivne umjetnosti - njezino temeljno humanističko poslanje i njezin krajnji kreativni doseg.

naiva SLIKARSKE KOLONIJE

Josip Gregurić
s učenicima

Kipar Mato Tijardović,
doajen naivnog kiparstva
i prof. Vinko Galić

KOLONIJA - SELO GRAB, UČENICI I HDNU

Ljubuški 2014. *Naiva u Bosni i Hercegovini*

U selu Grab, u općini Ljubuški u BiH, održana je koncem kolovoza ove godine, već tradicionalno, 9. slikarska kolonija slikara naivaca. Umjetnici su došli organizirano vlastitim prijevozom, a putni troškovi su im bili nadoknađeni. U koloniji su sudjelovali naivni slikari, članovi HDNU-a: Josip Gregurić, Tihomir Ivančan, Stjepan Pongrac, Drago Marelja, Ružman Franjo, Đurđica Balog, Mato Tijardović i Stanko Sabol. Kolonija je trajala 7 dana, a Josip Gregurić i Stjepan Pongrac održali su osnovnoškolcima 5. i 6. razreda malu školu slikanja pod vedrim nebom u dvorištu ispred kuće organizatora Vinka Galića. Djeca su bila strpljiva i mudro su promtrala izlaganja svojih mentora. Umirovljeni vremešni profesor Galić iz osnovne škole Općine Ljubuški također je sa zanimanjem pratio "čudo hrvatske naive". Sljedeće 2015. godine, planiraju održati izložbu svih doniranih radova slikara naivaca koji su svoje radove donirali tijekom proteklih godina, otkada traje tradicija održavanja te slikarske kolonije. Inače su umjetnici ove godine donirali po dva svoja rada općinskoj galeriji "Majka".

Napisala Sanja Perić

Uz lju-
baznu
domaćicu
sigurno
nitko nije
ostao
gladan i
žeđan

Stjepan Pongrac
s učenicima

Vinko Galić, prof.

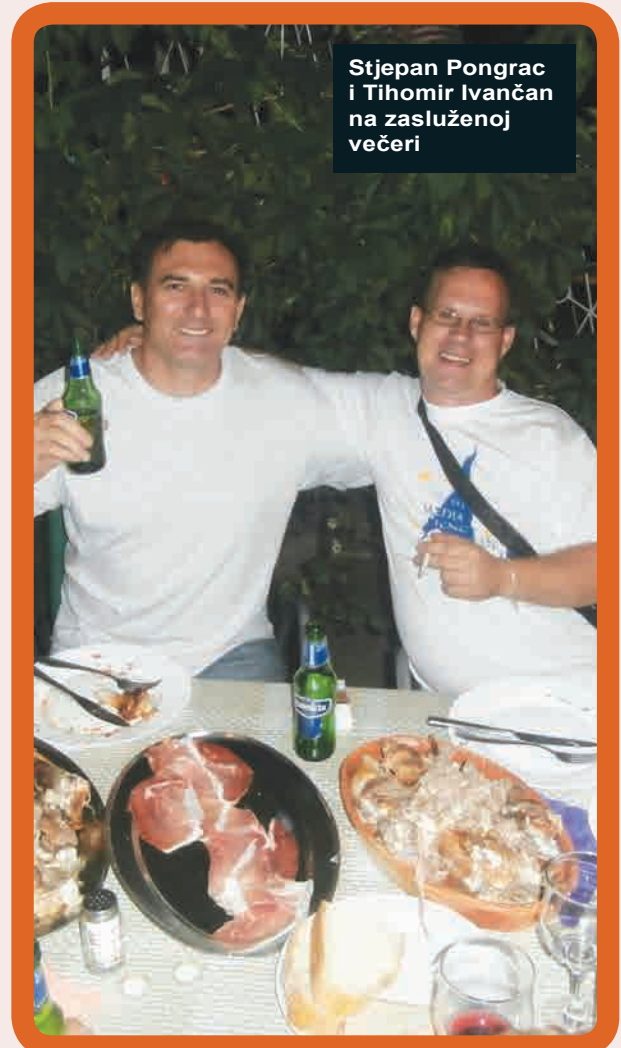
naiva

Josip Gregurić i Stjepan Pongrac s učenicima

Tihomir Ivančan s učenicima

Stjepan Pongrac i Tihomir Ivančan na zasluženju večeri

Franjo Ružman i Josip Gregurić s harmonikašem

HLEBINE - NA OBITELJSKOM IMANJU GENERALIĆEVIH

Božica Trnski,
načelnica općine
Hlebine

dr. Stjepan
Milinković, liječnik
pok. slikara Ivana
Generalića

Marijana Gene-
ralić, snaha pok.
Josipa Generalića i
majka Ivana i Ana-
marije (na slici)

Darko Koren,
župan Koprivničko-
križevačke županije

Mirijana Lujčić,
supruga pok. Josipa
Generalića

Anamarija Generalić,
praunuka

Svečano obilježena

100. godišnjica rođen

Na gospodarstvu obitelji Generalić, na svečanosti obilježavanja 100-te godišnjice rođenja Ivana Generalića, desetak govornika u kratkim su govorima osvrnuli se na lik i djelo Ivana Generalića. Najupečatljiviji govor, nabijen emocijama, pripao je književnici Božici Jelušić.

Ivan Generalić,
praunuk

Božica Jelušić,
književnica

Božica Gašparić,
Hrvatsko društvo
književnika

Enerika Bijač,
književnica i slikarica

Zlatko Kolarek,
predsjednik Udruge
hlebinskih slikara i
kipara

nja Ivana Generalića

NA OBITELJSKOM IMANJU GENERALIĆEVIH

Napisao Dubravko Mihic

HLEBINE, 19. listopada 2014.

Na gospodarstvu obitelji Generalić okupilo se stotinjak uzvanika kako bi se svečano obilježila 100-ta godišnjica rođenja jednog od najvećih naivnih slikara 20. stoljeća, Ivana Generalića. Ujedino je i obilježena 10. obljetnica

na Ivanovog sina, Josipa Generalića, koji je preminuo 2004. godine, slikara koji se isto tako uzdigao svojim osebujnim slikarskim rukopisom među najistaknutije hrvatske umjetnike. Nakon prigodničarskog govora u spomen i sjećanje na ovu dvojicu velikana likov-

nosti u Hrvata, uzvanicima je ponuđen domjenak uz druženje na ugodnom nedjeljnom listopadskom suncu. Svečanost su popratili lokalni mediji, nazočili su mnogobrojni umjetnici, susjedi obitelji Generalić i štovatelji lika i djela Ivana i Josipa Generalića.

Jelenski svati

Velikani naive naiva

Kiparska kompozicija na dvorištu gospodarstva

KRATKA BIOGRAFIJA IVANA GENERALIĆA

Ivan Generalić, rodonačelnik hrvatske naivne umjetnosti, rođen je 21. prosinca 1914. u Hlebinama. Završio je četiri razreda pučke škole u Hlebinama, a peti u Drnju.

Njegov slikarski put započeo je 1930. kada je upoznao Krstu Hegedušića, rodom Hlebinčana, koji ga počinje likovno podučavati. Ivan je slikao scene iz svakodnevnog života svog sela.

Prvi put izlagao je 1931. godine na 3. izložbi udruženja umjetnika "Zemlja" koja je bila upriličena u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, a samostalno 1936. u salonu Ulrich također u Zagrebu.

Živio je u Hlebinama, gdje se uz poljoprivredu bavio i slikarstvom. Nakon završetka Drugog svjetskog rata okupio je u Hlebinama nekoliko nadarenih seoskih mladića i time ustoličio drugu generaciju seljaka slikara Hlebinske škole.

Nakon samostalne izložbe u Parizu 1953. postaje poznat u inozemstvu, a sudjelovanjem na bienalu u Sao Paulu 1955. godine, pokrenuo je međunarodnu afirmaciju hrvatske naivne umjetnosti. Od 1977. godine živio je naizmjenice u Sigecu i Primoštenu.

Godine 1980. poklonio je Galeriji Hlebina 20 svojih slika čime je utemeljio Muzejsku zbirku Ivana Generalića. Tijekom bogate slikarske karijere priredeno mu je više od stotinu samostalnih izložaba, a sudjelovao je na više od 650 skupnih nastupa, među kojima su i najznačajnije smotre svjetske naive.

Bavio se kazališnom scenografijom i ilustracijom knjiga. O njegovu stvaralaštvu objavljeno je 15 monografija i monografskih kataloga i snimljeno 8 filmova.

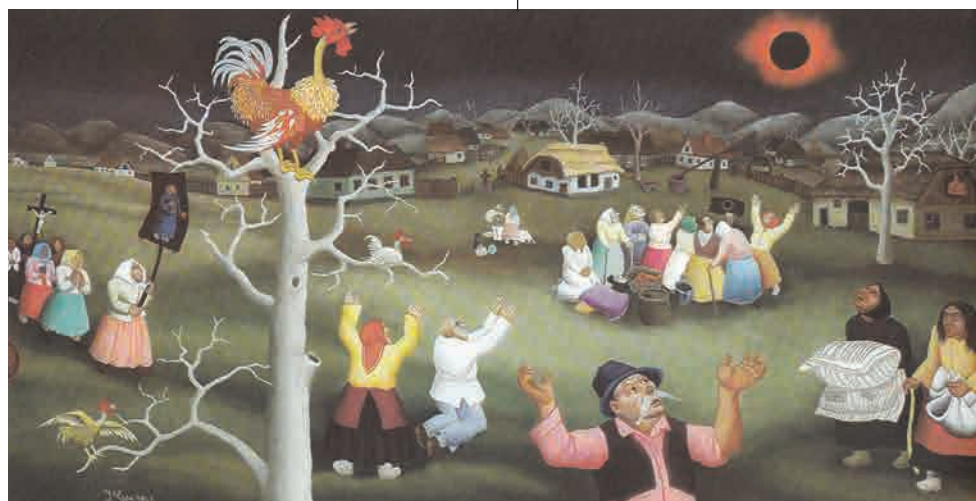
Ivan Generalić umro je 27. studenog 1992., godine u bolnici

u Koprivnici, a sahranjen je u selu Sigetec nadomak svojih Hlebin.

Za doprinos hrvatskoj kulturi 1996. posthumno je odlikovan Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Među poznatijim djelima Ivana Generalića nalazi se slika "Jelenski svati". U želji da ovo djelo "ožive" i u trodimenzionalnom obliku, a prema ideji Josipa Generalića, obitelj je postavila kiparsku kompoziciju "Bijeli jeleni" u dvorištu gospodarstva Generalić u povodu obilježavanja 100-te obljetnice rođenja velikog slikara. Tehnička izvedba postava pripada Mladenu Ritošić iz Hlebin.

VESELA JESEN

PISANICA I ŠTAND SA SUVENIRIMA ISPRED HDNU-a

Mnogi domaći, a poglavito inozemni turisti, koji posljednjih godina posjećuju Zagreb, ispred naše galerije "Mirko Virius" redovito zastanu ispred našeg štanda gdje ih turistički vodiči ukratko informiraju s tradicijom naivne umjetnosti. Posebno im je zanimljiva divovska dvometarska pisanica, oslikana rukom naših umjetnika, članova HDNU-a, koja je tijekom svake sezone pojačanog turizma u Zagrebu, postavljena ispred naše galerije. Dodajmo ovom i podatak kako nam oslikanu pisanicu svake sezone posuđuje TZ Koprivničko-križevačke županije, koja ju posljednjih godina vrlo uspješno promiče, gotovo diljem svijeta, kao dio kulturne baštine hrvatskih naivnih slikara.

**Krštenje
mošta uz
tamburaše**

Subotnja događanja ispred galerije "Mirko Virius"

Svake godine jedne subote u listopadu, zahvaljujući Zdravku Mihevcu, direktoru TZ Koprivničko-križevačke županije, uveseljavaju nas tradicionalno "procesije čiji se crkveni vjerodostojnici brinu o krštenju mošta" uz pratnju raspjevanih tamburaša. Povorka tada kreće po Tkalčićevoj ulici često puta uz mimohod znatizeljnih turista.

Zdravko Mihevc

Udruga hlebinskih slikara i kipara naive

DRUŠTVENI DOM I GALERIJA NAINVNE UMJETNOSTI - HLEBINE

Udruga hlebinskih slikara i kipara naive osnovana je 1991. godine na poticaj nekolicine slikara. Jedan od inicijatora bio je i pokojni Josip Generalić.

Udruga je osnovana s ciljem promicanja slikarstva i kiparstva hlebinskih naivnih umjetnika kako bi bili što organiziraniji i zajedničkim likovnim djelovanjem nastupali u javnosti nastavivši tradiciju likovnog izričaja "hlebinske škole".

Sve ove godine od samog osnutka pa do današnjih dana koristili su prostorije općine Hlebine, gdje su se povremeno sastajali ili su svoje sastanke održavali u društvenom domu Hlebine.

Dosad su organizirali devet slikarskih kolonija i mnogo izložaba članova u svojem kraju, ali i u inozemstvu. Spomenimo ovdje kako su se slikarske kolonije u Hlebinama održavale još od 1970-ih.

Početkom listopada ove godine udruzi je općina Hlebine dodijelila po prvi put na samostalno korištenje tri lijepe prostorije za svoj rad u nekadašnjoj veterinarskoj ambulanti i ovih dana su po-

Zlatko Kolarek, predsjednik hlebinske Udruge

rađuje s Koprivničko-križevačkom županijom, s TZ-om K.K. županije i Gradom Koprivnicom.

Udruga je aktivna u svojem djelovanju, surađujući i s partnerima iz Slovenije i Mađarske. Adresa Udruge hlebinskih slikara i kipara naive glasi: Gajeva 30, 48 323 Hlebine, broj mobitela predsjednika Kolareka je: (098) 93-58-429.

čeli uređivati ih i prilagođavati svojim potrebama. Svake godine na dan općine sredinom rujna organiziraju izložbe u galerijskom prostoru općine Hlebine.

Udruga ima svoju skupštinu koja broji 30 članova, 27 slikara i tri kipara, potom ima svoj statut, tijela upravljanja, upravni odbor, nadzorni odbor, tajnika i umjetnički savjet. Predsjednik je udruge slikar Zlatko Kolarek.

Gotovi svi članovi udruge, kipari i slikari, ujedno su i članovi Hrvatskog društva naivnih umjetnika (HDNU). U svojem djelovanju hlebinska udruga organizira kolonije, su-

Josip Generalić

(1936-2004)

Slikar, grafičar, klasik naivnog slikarstva

HLEBINE 10. OBLJETNICA

Nagrade za svoj umjetnički rad dobio je u Morgesu, Firenci, Mantovi, Skopju, Beogradu. Za likovni i humanitarni rad prvi predsjednik Hrvatske dr. Franjo Tuđman dodijelio mu je odlikovanje - Red Danice Hrvatske s likom Marka Marulića.

Josip Generalić rođen je 1936. godine u Hlebinama u Hrvatskoj. Pučku školu završio je u rodnom selu. Njegov otac Ivan često je malom Josipu davao vodene boje i kistove da se, slikajući, igra. Često je govorio kako su mu boje velika ljubav i njegova najljepša životna igra. Josipovi prvi radovi slikani uljanim bojama na platnu i šperploči nastaju 1950. godine. Prvi javni nastup (kolektivna izložba) imao je 1954. godine u Križevcima, u kojima je završio Učiteljsku školu 1956. godine. Prva samostalna izložba organizirana mu je u Muzeju grada Koprivnice 1959. godine. U Zagreb je doselio 1960. godine u kojem je radio kao nastavnik u osmogodišnjoj školi. Višu pedagošku školu završio je izvanredno 1962. godine.

Interijer ateljea Josipa Generalića

Josipova ulja na platnu i staklu, njegovi akvareli, bakropisi i serigrafije, nalaze se u mnogim galerijama i muzejima. Mnogo je radio na grafikama u dubokom tisku. Klasika hrvatske naivne umjetnosti Josipa Generalića kritičari ubrajaju u vrhunske slikare naivne umjetnosti, te među najpoznatije predstavnike u svijetu poznate "hlebinske škole". Njegova djela svrstavaju u 4 faze:

1. hlebinski verizam
2. cvjetna faza
3. faza portreta istaknutih osoba
4. crna faza

Napomena: Tekstovi i fotografije preuzeti sa www.galerija-josip-generalic.hr

RODNA KUĆA - ATELJE

Ovaj umjetnik svojim djelima senzibilno je reagirao na svjetske događaje. U njegovim se djelima ogledaju društveni i politički strahovi i nade ovog svijeta: "Agonija" (1978.), "Gladno dijete" (1978.), "Suze nad mrtvom pticom" (1978.), "Zaustavljeno vrijeme" (1978.), "Ne poželi zemlju bližnjega svoga" (1979.) "Rat, glad, smog" (1985.), "Tjeskoba" (1985.), "Objed na bojištu" (1986.) itd.

Na imanju Generalićevih osim Ivanovog je i Josipov atelje

U Zurichu (City Gallery) izložio je 1964. godine prvi put svoja djela u inozemstvu na izložbi "Ivan Generalić und die Schule von Hlebine". Izlagao je na više od 1000 skupnih i više od 250 samostalnih izložbi u zemlji i svijetu, ilustrirao je više od 50 knjiga i zbornika, izveo 5 scenografskih prijedloga, izradio 30 tapiserija, od kojih je "Velika berba grožđa" uvrštena u stalni postav Muzeja moderne umjetnosti u Soitami, u Japanu. Spominje se u mnogim knjigama o umjetnosti, leksikonima i enciklopedijama. Izdane su mu tri monografije i osam grafičkih mapa.

Josip Generalić preminuo je 22. prosinca 2004. godine, a sahranjen je u Hlebinama. Brigom o Galeriji i likovnim djelima, njegovi nasljednici nastoje očuvati uspomenu na ovog iznimnog umjetnika: unuci Anamarija i Ivan Generalić s majkom Marijanom Generalić te supruga Mirjana Lujić.

naiva

2004

naiva

Galerija Mirko Vuković
1989 - Hrvatsko društvo slika umjetnika

Josip Generalić 1935

PROGRAMI ZA 2014. GODINU

OSVRT NA DODIJELJENA SREDSTVA ZA 2014. GODINU OD GRADA ZAGREBA I MINISTARSTVA KULTURE

REALIZIRANE TRI IZLOŽBE DO JESENI 2014.

Iako su podaci o dodjeli sredstava od Grada Zagreba i Ministarstva kulture RH za 2014. godinu Hrvatskom društvu naivnih umjetnika javno i pravovremeno objavljeni na našoj facebook stranici i na oglasnoj ploči HDNU-a u haustoru ispred ulaznih vrata galerije „Mirko Virius“ u Tkalčićevoj 14 u Zagrebu, ovim putem još jednom donosimo podatke o dodjeli.

Za ovu 2014. godinu Grad Zagreb je odobrio HDNU-u za programe sufinanciranja šest izložaba iznos od 32.000 kuna i za program sufinanciranja galerijske djelatnosti 20.000 kuna. Dosad su realizirane tri izložbe: „Dalmacija u Zagrebu“, devedesetero slikara i kipara naive iz Dalmacije, „... 10 godina poslije...“ - pok. Ivana Lackovića-Croate i „Dijalog s kamenom“, kiparice Vande Bilinski.

U prosincu 2014. slijedi izložba kipara s Visa Ivana Bulića-Iće i slikara iz Siska Ivana Sabolića, a zbog bolesti odgođena je izložba Josipa Gregurića koja se planira održati tek u proljeće 2015. godine. Dodajmo ovom i podatak da je Ministarstvo kulture za ovu 2014. godinu odobrilo HDNU-u tek 6500 kuna i to za izložbu Josipa Gregurića.

Za prijavu programa izložaba za 2014. godinu prijavilo se tajniku HDNU-a 20-ak naivnih umjetnika, za koje je HDNU potom poslao te prijave - programe u Grad Zagreb, a u Ministarstvo kulture poslano je oko 15-ak prijava umjetnika članova za dodjelu sredstava radi održavanja izložbe. No, Ministarstvo kulture odobrilo je sredstva samo za jednu izložbu, dok je Grad Zagreb odobrio šest izložaba za 2014. godinu.

Dalmacija u Zagrebu

Katalog za izložbu „Dalmacija u Zagrebu“ koja je održana od 28. lipnja do 7. srpnja 2014.

Ivan Lacković-Croata

(1932-2004)

...10 godina poslije...

Katalog za izložbu „10 godina poslije“ pok. Ivana Lackovića-Croate koja je održana od 4. do 11. listopada 2014.

Crteži i bakropisi
Zagreb, 4. - 11. listopada 2014.Galerija Mirko Virius
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
HR, Zagreb, Tkalčićeva 14 www.hdnu.hr

podravina i prigorje

Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije

Pozivamo vas da uz gostoljubive i susretljive ljude u svoj punini doživite kolijevku hrvatske naive – Hlebine, odmorite dušu na ušću Mure u Dravu, biciklom ili jašući krenete u avanturu obroncima Bilogore i Kalnika ili pitoresknim podravskim krajobrazom.

Kontakt:
Antuna Nemčića 5, 48000 Koprivnica
www.tz-kkz.hr
www.koprivnica.hr
Tel: +385 (0) 48 624 408
Fax: +385 (0) 48 624 407

24 naiva 2014., broj 1, jesen

Katalog za izložbu „Dijalog s kamenom“ Vande Bilinski koja je održana od 15. do 30. listopada 2014.

VANDA BILINSKI

DIJALOG S KAMENOM

IZLOŽBA SKULPTURA

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA d.d.

ERSTE Bank

naiva

Planovi HDNU-a naiva

BORBA S VLAGOM

Potrebna sanacija zidova

Galerija Mirko Virius
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
www.galerijamirko.com

Iako je galerija Hrvatskog društva naivnih umjetnika "Mirko Virius" gotovo naoko lijepo uređena, jer pazi se na čistoću, odabir postava, pazi se da ne bude isprazna zbog nedostatka ekspanata ili pak prenapučena slikama i skulpturama članova društva, dobrom oku ne može promaknuti nedostatak s kojim se godinama borimo, a to je - vlaga zidova. Mnogi umjetnički predmeti su nam uništeni, neki i nepovratno i koliko god se trudimo sanirati te zidove, nakon nekog vremena vlaga opet izbije. Stoga je upravni odbor HDNU-a odlučio, čim se skupi novac, ozbiljnije pokrenuti radove sanacije zidova. Nekada su članovi s mnogo entuzijazma galeriju uređivali svojim zanatskim znanjem pa ako se u dogledno vrijeme na uspijemo financijski oporaviti morat ćemo kao nekada naši prethodnici složno pokrenuti akciju sanacije galerije.

Napisao Igor Mukić

naiva

Vlaga izbija iz zidova, žbuka opada, postaje prhka i trusi se na pod. Nekoliko puta smo uzaludno gletali i "krpali" ovakva oštećenja zidova kojih ima posvuda i koja se obično pojavljuju na visini do jednog metra, ali ima ih i na stropu. Za 2-3 mjeseca vlaga opet izbije. (lijevo)

Budući da su zidovi na nekim mjestima ogoljeni do te mjere da ih je uzaludno ponovno gletati, zalijepili smo na zidove običan ukrasni papir koji koliko-toliko optički ublažava ružan izgled zidova. Problem je poprilično ozbiljan pa se nadamo da ćemo ga u što skorije vrijeme riješiti. (desno)

2014., broj 11 jesen

naiva

25

naiva

KIPAR

Dubravko Džeko

novi članovi hdnu-a naiva

Preobrazba drveta

Dubravko Džeko rođen je 1967.g. u Livnu, u BiH, a živi i radi u Zagrebu. U svijet kiparstva ušao je kroz izradu Božićnih jaslica (od 2009.). Jaslice izrađuje isključivo od drveta. Ujedno je član udruge Prijatelja Hrvatskih božićnih jaslica u sklopu koje sudjeluje na izložbama iz kojih se može istaknuti izložba u Rimu 100 PRESEPI 2013.

Svojim skulpturama inspiriranih hrvatskim narodnim plesovima i pjesmama osvojio je nagradu na "Kvarner EXpo 2012. Opatija" u kategoriji umjetničkih suvenira. Bavi se i primijenjenom umjetnosti kroz izradu raznog nakita od drveta. Za te motive koristi uglavnom johan i divlju krušku.

Napisao Drago Živković

Dubravko Džeko je od 2013. godine član Hrvatskog društva naivnih umjetnika (HDNU). Trenutačno ove, 2014. godine, u fazi je izrade skulptura većeg formata od suhog jasena koji pronalazi u šumi. Članstvom u HDNU-u pronašao je mnoge uzore i upoznao radove mnogih kipara, a posebno ističe Petra Smajića, Stjepana Škvorčića, Zdenka Grgeljca i Matu Tijardovića.

naiva

Izložbu su otvorili (slijeva): Božica Trnski, dr. Yordanka Weiss, Marijan Špoljar i Darko Koren

Iz zbirke **INFELD**
Beč - najveća zbirka hrvatske naive u Austriji

U Galeriji naive umjetnosti Hlebina

OTVORENA IZLOŽBA POVODOM 100. GODIŠNJICE ROĐENJA IVANA GENERALIĆA

U Galeriji naive umjetnosti u Hlebinama 15.11. u 12 sati pred oko 100-tinjak uzvanika otvorena je izložba slika povodom 100. obljetnice rođenja velikog Ivana Generalića. Izložena je 31 slika iz zbirke Infeld iz Beča pri čemu se vodilo računa obuhvatiti šire razdoblje umjetnikova opusa kako bi bile zastupljene sve likovne discipline Ivana Generalića. Iako je ovdje riječ o manjem opsegu, on je ipak reprezentativan i utoliko što se mogu pogledati gotovo pa i zadnje slike koje je Generalić naslikao pred kraj svojega života. Izložbu su otvorili Marijan Špoljar, ravnatelj koprivničkog muzeja, dr. Yordanka Weiss, Austrijanka, kustosica zbirke Infeld, Darko Koren, župan KK županije i Božica Trnski, načelnica općine Hlebina. Izložba je otvorena do 14.12.2014.

dogadaj jeseni naiva

Otpjevaviši nekoliko pjesama iz podravske glazbene baštine, otvorenje je uveličao mješoviti zbor

BRADAS
IZRADA OKVIRA ZA SLIKE I PRODAJA
MATERIJALA ZA UOKVIRIVANJE
VRBK 20 (IZA ZGRADE)
ZAGREB
Tel. 01 6055 173,
098 230 647, 098 621 775
bradas@zg.t-com.hr

Promovirana monografija
"Generalić 1946-1961"
Svjetlane Sumpor

Zagreb,
Društvo
pisaca

A GDJE VI TISKATE?

PRINTERA
GRUPA

+385 1 3378 600
info@printera.hr | printera.hr

galerina
UOKVIRENJE SLIKA
Maksimirska cesta 29
Zagreb
tel: (01) 2315 750
mob: 091 19 67 444

U Društvu pisaca u Zagrebu, u Basaričekovoj ulici br. 24, sredinom studenog, promovirana je monografija Generalić 1946-1961, autorice Svjetlane Sumpor, pov. umjetnosti, djelatnice HMNU-a. Druga je to od tri ili četiri planirane knjige kojom ta autorica i HMNU nastoje obuhvatiti cjelokupno stvaralaštvo jednog od najpoznatijih slikara 20. stoljeća, Ivana Generalića. Govornici su bili ravnatelj HMNU-a, Vladimir Crnković, Mladen Špoljar, ravnatelj koprivničkog muzeja i Svjetlana Sumpor. Nakon toga je u HMNU-u otvorena izložba djela Ivana Generalića iz postava muzeja, ali i s nekoliko novih slika.

Napisao Igor Mukić

Vladimir Crnković,
Marijan Špoljar i
Svjetlana Sumpor

2014., broj 1, jesen

naiva

27

Galerija Mirko Vuković
HDZ - Hrvatsko društvo naive umjetnosti

Vesele udovice, akril na platnu, 40 cm x 50 cm, vlasništvo Galerije likovnih samorastnikov Trebnje, inv. br. GT989, foto: Studio 5 Mirna

naiva U inozemstvu...

IZLOŽBA

Danska umjetnica koja slika pretežito akrilikom na platnu, koncem ove 2014. godine pa sve do veljače 2015. godine, izlaže u galeriji u Trebnju, u Sloveniji

Lone Villaume - Danska

Galerija likovnih samorastnikov Trebnje - Slovenija

23.10.2014. - 15.02.2015.

Foto: Galerija likovnih samorastnikov Trebnje

Lone Villaume rođena je 1946. u Kopenhagenu u Danskoj. Diplomirala je na danskoj Kraljevskoj akademiji likovnih umjetnosti, *Det Kongelige Danske Kunstakademi*, na smjeru arhitekture. Završetkom studija u ranim 1970-im zasnovala je obitelj, a nekoliko godina kasnije počela je eksperimentirati uzorcima na tekstilu izrađujući uporabne predmete. Fokuserala se i na prodaju u vlastitoj trgovini umjetničkih proizvoda pretežito zanatskih artefakata. Od 1990-e više se usmjerava slikanju. Tada postaje članicom udruge danskih profesionalnih likovnih umjetnika Danske i udruge žena umjetnika. Izlagala je u Danskoj, Švedskoj, Poljskoj, SAD-u, Italiji, Belgiji, Španjolskoj, Bugarskoj, Rusiji, Latviji, Srbiji, Francuskoj i Velikoj Britaniji. U 2009. godini, za svoje radove dobila je nagradu na 14. biennaleu naivne i marginalne umjetnosti, u organizaciji Muzeja naivne i marginalne umjetnosti iz Jagodine u Srbiji.

Umjetnica akademske naobrazbe sasvim sigurno je bila inspirirana najvećim svjetskim najvim slikarom 20. stoljeća, Henrijem Rousseauom kojeg je naslikala kako razdragano maše veselim ženama (gore)

OTVORENJE IZLOŽBE

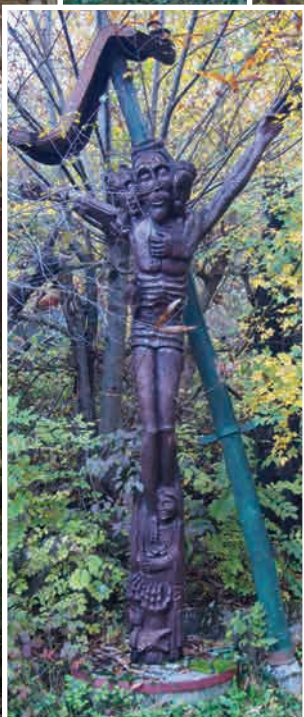
28 naiva 2014., broj 1, jesen

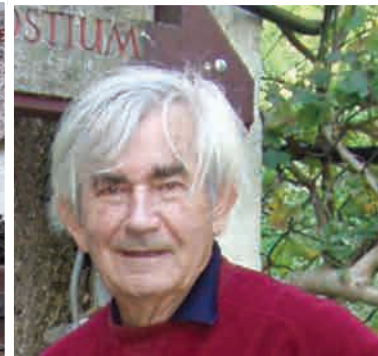

Zbirka Lutajućeg Reportera

U Rudama, malom mjestu nadomak Samobora, nalazi se imanje novinara, publicista i kolekcionara, pokojnog Gerharda Ledića (1926-2010). Omanje 3-4 kućice koje čine cjelokupno imanje na oko 300-tinjak kvadrata zemljišta zapuštene su, ali svojom vanjšinom otkrivaju Ledića kao velikog promicatelja naive i smještaju ga u širi centar zbivanja jednog minulog likovnog vremena u bivšoj državi

Gerhard Ledić, nadimka Lutajući Reporter, svakako je bio jedna od najvažnijih osoba u naivnom likovnom životu Hrvatske, ali i bivše države u periodu od 1960-ih godina pa naovamo. Osim što je bio jedan od čitanijih i omiljenijih hrvatskih novinara u drugoj polovici 20. stoljeća, bio je i kolekcionar, putopisac, TV reporter i bibliofil.

Kao voditelj, autor i urednik napravio je s TV Zagreb više od 300 putopisa i serija. U njegovoj biblioteci nalazi se oko 25.000 knjiga i svezaka od XV. st. nadalje s raritetima tiskovina i rukopisa (pjesme Katarine Zrinske, rukopis Gundulićeva Osmana i dr.). Pisao je o naivnoj umjetnosti (Seljačka buna u djelima naivnih umjetnika Hrvatske, 1973; Ivan Lacković Croatia, 1974).

Skupio je popriličnu kolekciju slika i skulptura, napose onih naivne umjetnosti, ali i starih knjiga te uporabnih predmeta. Bez Ledića bi mnoge stare kajkavske knjige bile zaboravljene, a možda i uništene, a i naivna umjetnost u njemu je našla svog prodornog i sposobnog promotora. Upravo je Ledić početkom 1960-ih godina Ivana Lackovića-Croatu upoznao s Krstom Hegedušićem i tako na neki način usmjerio Lackovićeve umjetnički put.

Napisao Mladen Trbnikar

Mnogi naivni likovni umjetnici početkom 1960-ih u Zagrebu, koji se nisu slagali s politikom ondašnje gornjogradske galerije naive, (današnji Muzej naivne umjetnosti u Ćirilimetodskoj 2), a željeli su suradnju s tom galerijom napustili su je sukobivši se tada s voditeljem te institucije, kontroverznim pov. umjetnosti dr. Mićom Bašičevićem i počeli su se grupirati oko Lutajućeg Reportera. Upravo ih je Ledić poticao na stvaralaštvo svojim vedrim i znatiželjnim duhom i pomogao im da formiraju svoju udruhu - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika koje se tada zvalo - Društvo naivnih umjetnika Hrvatske. Nije ni čudo da su mnogi umjetnici tada, ali i poslije, Lediću darovali svoja djela. Dio Ledićeve kolekcije slika i skulptura naive nalazi se pod ključem na imanju u Rudama, dio je skulptura i ostalih eksponata na otvorenom, a dio je kod njegove supruge Mirijane koja danas živi u njihovu zajedničkom stanu na zagrebačkom Goljaku.

ZONA TAMPONA

- tisak na kamen
- platno
- staklo
- drvo.....

Naši proizvodi nalaze se u muzejima, galerijama i suvenirnicama širom Hrvatske.

Malo smo i fleksibino poduzeće te smo spremni kvalitetno i brzo odgovoriti vašim zahtjevima.

Zona tampona d.o.o.
Luja Adamiča 13, Zagreb
Mob: 098 218 751

Natječaj

HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
Tkalčićeva 14, 10 000 Zagreb

objavljuje

GODIŠNJI NATJEČAJ ZA PRIJEM NOVIH ČLANOVA

Članom HDNU-a može postati svaki punoljetni državljanin Republike Hrvatske ili strani državljanin koji baštini naivnu umjetnost u slikarstvu ili/ i kiparstvu.

Stupanjem u HDNU stječe se:

- pravo na porezne olakšice u skladu sa Zakonom;
- pravo na besplatnu ocjenu rada prilikom kandidiranja za članstvo u HZSU (Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika);
- pravo na sudjelovanje na natječajima koji zahtijevaju članstvo u strukovnoj udruzi.

Pored toga stječu se prava i obaveze spram udruge, kako su opisani u Statutu HDNU-a:

- biti informirani o svim događanjima, natječajima, izložbama, radionicama i sl. u Hrvatskoj i inozemstvu vezanima uz područje naivne umjetnosti;
- redovito plaćati godišnju članarinu (250 kn za zaposlene, 100 kn za nezaposlene i umirovljenike);
- redovito obavještavati HDNU o svom profesionalnom i umjetničkom djelovanju;
- ravnopravno sudjelovati u svim internim natječajima;
- posjedovati člansku iskaznicu HDNU-a;
- aktivno sudjelovati u ostvarivanju programa i ciljeva HDNU-a;
- predlagati, birati i biti birani u tijela HDNU-a;
- štiti ugled HDNU-a;
- štiti umjetničko naivno stvaralaštvo i djelo.

Zaprimanje prijave i radova kandidata (tri rada) obavljat će se u Galeriji "Mirko Virius", Tkalčićeva 14, u Zagrebu, od 15. studenoga 2014. do 15. prosinca 2014., od 10 do 15 sati. Prijave i radove pregledat će umjetnički savjet HDNU-a (pet članova) i na temelju toga izabrati ili neizabrati kandidate.

Kotizacija po kandidatu iznosi 300 kuna, a plaća se prilikom predaje radova. Kotizacija se ne vraća.

Natječaj s kriterijima kao i pristupnicu dopušteno je prosljediti potencijalno zainteresiranim kandidatima.

Upravni odbor HDNU-a

Galerija **Mirko Virius**
HDNU - Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
HR: 10078, Tkalčićeva 14, www.hdnu.hr

DVOJEZIČNA
MONOGRAFIJA HDNU-a
160 stranica, 840 fotografija,
A4-format, šivani uvez

Cijena: 290 kn

U

Životopisi 240 autora slikara i kipara

50 GODINA HRVATSKOG
DRUŠTVA NAIVNIH
UMJETNIKA

(01) 4813 - 730

(098) 646-801

KNJIGU
MOŽETE KUPITI
TELEFONSKOM
NARUDŽBOM

Tko su bili
sudionici
burnog
likovnog
vremena
1960-ih i
1970-ih

P
R
O
D
A
J
I

Na hrvatskom i
engleskom jeziku

Kako i kada je nastalo Hrvatsko
društvo naivnih umjetnika - HDNU

www.hd-naiva.hr

ISSN 1849-575-3

9 771849 575004